

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

КОМПЕТЕНТНОСТІ КОМАНДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності(-тей): 016.01 Спеціальна освіта (Логопедія)

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): **4 (120 год)**: денна форма: год.: 24 - лекції; 24 - практичні; 72 - самостійна робота

Мова викладання: **українська**

Презентаційні матеріали:

<https://drive.google.com/drive/folders/1nVivWYFjU5M3VWjRFq3Oy996yq3ia91L?usp=sharing>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Каплієнко Анастасія Іванівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: к.п.н., викладач

Кафедра: загальної педагогіки і спеціальної освіти

Робочій e-mail: kaplienko2020@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: середа 13.30-14.30

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни - це компетентнісний підхід до організації педагогічної взаємодії фахівця спеціальної освіти з усією командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

Мета дисципліни розкриття теоретичних основ організації психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах компетентнісного підходу; формування у майбутніх фахівців спеціальної освіти, у т.ч. учителів-логопедів, компетентностей, необхідних для організації співпраці з командною психолого-педагогічного супроводу дитини, з батьками дитини.

Результати навчання:

Здобувачі, які опанують змістом навчальної дисципліни «Інноваційні технології в логопедії» **зрозуміють**:

- характеристики компетентного фахівця спеціальної освіти, здатного працювати в команді в умовах інклюзії;
- завдання, склад, функції команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами;
- особливості роботи вчителя-логопеда в умовах інклюзії; сутність партнерської взаємодії; новітні технології співпраці з родиною.

У процесі вивчення курсу здобувачі можуть оволодіти такими **вміннями й навичками**:

- організовувати оптимальну взаємодію з командою психолого-педагогічного супроводу дитини;
- здійснювати ефективну міжособистісну взаємодію;
- працювати в групі; створювати позитивний мікроклімат у команді;

- розпізнавати виховний потенціал сучасної родини; визначати педагогічний сенс взаємодії закладу інклюзивної освіти з родиною;
- застосовувати принципи особистісно-орієнтованої педагогіки;
- встановлювати із родиною партнерські стосунки.
- вирішувати складні педагогічні ситуації у команді;
- налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, партнерство;
- попереджати та розв'язувати конфлікти.

4. Зміст дисципліни

Тема № 1. Професіограма фахівця спеціальної освіти (Професійний «портрет» фахівця спеціальної освіти. Компетентності фахівця спеціальної освіти).

Тема № 2. Командна робота та взаємодія. (Поняття «команда», ознаки команди. Командна робота та командна взаємодія в параметрах сучасних психологічних і педагогічних досліджень).

Тема № 3. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (Поняття «психолого-педагогічного супроводу». Завдання, склад команди психолого-педагогічного супроводу. Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу. Принципи роботи команди психолого-педагогічного супроводу).

Тема № 4. Компетентності командної взаємодії. (Командні компетенції, необхідні для ефективної роботи в команді).

Тема № 5. Лідерство та інклюзивна освіта. (Лідерство. Педагогічні якості та особистісні риси, необхідні для активної позиції в команді).

Тема № 6. Командна робота вчителя-логопеда з фахівцями. (Функції фахівців команди психолого-педагогічного супроводу. Співпраця вчителя-логопеда та психолога. Співпраця вчителя-логопеда та асистента. Співпраця з іншими фахівцями команди).

Тема № 7. Професійна етика та професійне спілкування фахівця спеціальної освіти. Подолання міжособистісних конфліктів. (Поняття конфлікту. Причини виникнення конфлікту. Його природа, шляхи вирішення. Співпраця у розв'язанні складних педагогічних ситуацій).

Тема № 8. Взаємодія вчителя-логопеда з батьками дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства (Поняття партнерства. Партнерство з батьками. Стратегії взаємодії з батьками).

Тема № 9. Соціальне партнерство в інклюзивній освіті. (Пошук незалежних партнерів і провайдерів допомоги в інклюзивній освіті. Громадські організації, благодійні фонди – методи співпраці).

Тема № 10. Командна взаємодія в умовах дистанційного навчання (Умови дистанційної роботи команди. Організація дистанційної роботи команди. Дистанційна робота з окремими членами команди супроводу. Інформаційно-комунікаційні технології для організації ефективної роботи команди супроводу).

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на лекційних і практичних заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використовував надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики в ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи чи іспиту є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту

При підготовці до практичних занять забороняється використання технологій штучного інтелекту.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ»

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Форма проміжного контролю Модульна контрольна робота проводиться у формі тестових завдань, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння знаннями з теоретичних основ курсу, а також вміння комплексно застосовувати ці знання у процесі розробки логопедичних занять.

Форма підсумкового контролю Залік.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів
Підготовка дидактичного матеріалу	5
Конспект першоджерел	5
Підготовка повідомлення (доповіді)	5

Критеріями оцінювання *дидактичного матеріалу (вправ тощо)* є вміння студента доцільно добирати дидактичний матеріал відповідно до поставленої мети.

Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу.

Оцінювання повідомлення (доповіді) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з 30 тестових питань. За кожен вірну відповідь – 1 бал. Тож модульна контрольна робота оцінюється від «0» до «30».

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	89...70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	50...1	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

		обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Афанасьєва Т.О., Гревцева Є.О. Організація ефективної командної взаємодії в умовах дистанційної роботи педагогічних працівників *Open educational e-environment of modern University*. No 10. 2021. URL : <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/358/364>
2. Гаяш О. Готовність майбутніх фахівців спеціальної освіти до командної взаємодії як виду партнерських відносин в умовах інклюзивної освіти // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка. Тернопіль : Гельветика, 2023. № 2. С. 91-96. DOI : <https://doi.org/10.32782/2415-3605.23.2.12>
3. Горбунова В.В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с. URL : https://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/1044/Horbunova_Psykholohiia%20komandotvorennia%20Tsinnisno.pdf?sequence=3&isAllowed=y
4. Дмитрієва І. В. Командна взаємодія фахівців у процесі індивідуального супроводу дитини в умовах інклюзивного навчання. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2016. Вип. 7. URL : <https://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/dmitrijeva-iv-komandna-vzajemodija-fahivciv-u-procesi-individualnogo-suprovodu-ditini-v-umovah-inkluzivnogo-navchannja.html>
5. Каплієнко А. І. Командна робота в умовах інклюзії: термінологічний аспект. *Tendenze attuali della moderna ricerca scientifica: der Sammlung wissenschaftlicher Arbeiten «ΛΟΓΟΣ» zu den Materialien der internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz (B. 4)*, 5. Juni, 2020. Stuttgart, Deutschland:Europäische Wissenschaftsplattform. С. 55-56.
6. Каплієнко А. І. Особливості професійної діяльності вчителя-логопеда в інклюзивному освітньому середовищі. *Розвиток соціальної роботи та спеціальної освіти: реалії, досвід, перспективи*: Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. науковців, аспірантів, педагогів, стейкхолдерів та студентів. Умань, 11-12 грудня. 2019. Умань, 2019. С. 54-56.
7. Каплієнко А. І. Проблемні аспекти впровадження інклюзивної освіти в Україні. *Modernization of the educational system: world trends and national peculiarities: Conference proceedings*, February 21th, 2020. Kaunas: Izdevnieciba «Baltija Publishing». С. 108-110.
8. Каплієнко А. І. Соціальне партнерство і командний підхід в інклюзивній освіті. *Public communication in science: philosophical, cultural, political, economic and IT context: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 4)*, May 15, 2020. Houston, USA:European Scientific Platform. С. 102-104.
9. Каплієнко А. І. Соціальний запит до рівня професійної компетентності сучасного вчителя-логопеда. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2020. Вип. 1 (97). С. 57–64.
10. Каплієнко А. І. Теоретичні основи моделі формування готовності майбутніх учителів-логопедів до роботи в умовах інклюзії. *Актуальні проблеми корекційної освіти*. 2020. Вип.15. С.78–90. URL : <https://aqce.com.ua/vipusk-n15-2020/kaplijenko-ai-teoretichni-zasadi-modeli-formuvannja-gotovnosti.html>

11. Каплієнко А.І., Супрун Д.М., Супрун М.О. Духовні цінності командної взаємодії в інклюзивній освіті. *Інноваційна педагогіка*. 2023. 59. С. 78-81. <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/59/15.pdf>
12. Кічук Н. В. Проблема здатності майбутнього фахівця до взаємодії з батьками як виду партнерських відносин в інклюзивній освіті. *Соціальне партнерство в інклюзивній освіті: акмеологічні засади, сучасні реалії*. Ізмаїл. 2019. С. 60-64.
13. Коломоець Т. Г. Взаємодія фахівців і батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2019. Вип.14. URL : <https://aqce.com.ua/vipusk-n14-2019/kolomojec-tg-vzajemodija-fahivciv-i-batkiv-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami.html>
14. Косовська А.О. Теоретичні аспекти системи командної взаємодії фахівців у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Вип. 16, Т. 2. 2020. <https://aqce.com.ua/vipusk-n16-tom-22020/kosovska-ao-teoretichni-aspekti-sistemi-komandnoi-vzajemodii-fahivciv-u-navchanni-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami.html>
15. Косовська А.О., Вержиховська О.М. Зміст та методи формування готовності корекційних педагогів до командної роботи у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 61, Т. 2. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/61/part_2/9.pdf
16. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти : наказ Міністерства освіти і науки від 08.06.2018 №609. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>
17. Скрипник Т.В. Специфіка реалізації міждисциплінарного командного супроводу в інклюзивному освітньому середовищі України. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2019. Вип.14. URL : <https://aqce.com.ua/vipusk-n14-2019/specifika-realizacii-mizhdisciplinarnogo-komandnogo-suprovodu.html>
18. Шевців З. Професіограма фахівця з інклюзивної освіти закладу загальної середньої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 31, Том 4. 2020. С. 244-250. URL : http://www.aphn-journal.in.ua/archive/31_2020/part_4/42.pdf

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти ІДГУ (протокол №9 від 09.02.24 р.)